

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Bieënkorf

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 7 maart 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 12 november 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf de Bieënkorf. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voorschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Olst- Wijhe een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers zijn zeer betrokken bij de ontwikkeling van de peuters. Er is dagelijks contact met de ouders en de pedagogisch medewerkers stimuleren de ouders om thuis te oefenen met materiaal dat ze van de opvang mee krijgen. Als de peuters naar de basisschool gaan zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat de informatie over de ontwikkeling van het kind wordt doorgegeven aan de basisschool.

Er zijn structureel verschillende partners van buiten de peuteropvang die de doelgroeppeuters extra hulp kunnen bieden. Zo zijn de basisscholen belangrijke partijen waar de Bieënkorf mee samenwerkt en waarmee kennis wordt gedeeld.

Ook is er een 'vroeg erbij overleg' waarin wordt nagedacht hoe de Bieënkorf zichzelf kan blijven ontwikkelen.

Wat kan beter?

In verschillende plannen wordt er beschreven hoe de kwaliteit van de voorschoolse educatie aangeboden wordt en verbeterd kan worden. Tijdens het bezoek stelden we vast dat er nog een verschil is tussen de theorie en de praktijk. Veel is nog in ontwikkeling.

De peuters kunnen meer aangemoedigd worden om tot spelen en leren te komen.

Het is onduidelijk of het lukt om achterstanden voor de peuters te verkleinen voordat ze naar groep 1 gaan omdat de ontwikkeling nu niet in beeld is.

Kinderopvangorganisatie:
De Bieënkorf

L RK-nummer: 103623929

Totaal aantal doelgroeppeuters: 8

Vervolg

We verwachten van de Bieënkorf dat de ontwikkelingen volgens planning uitgevoerd worden.

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties, zo ook op de Bieënkorf.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de kwaliteitsmanager en locatieleider/houder. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de kwaliteitsmanager en de locatieleider/houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op de Bieënkorf.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang de Bieënkorf kan op de meeste onderdelen verbeterd worden. De locatie heeft geen beredeneerd aanbod voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling en beginnende rekenontwikkeling. Wel worden er tijdens banjertijd verschillende onderwerpen uit deze thema's aangeboden maar het is onduidelijk welke resultaten de pedagogisch medewerkers willen bereiken met de voorschoolse educatie, zowel op groepsniveau als op individueel niveau.

Een cyclisch proces van analyseren, doelen stellen, plannen van activiteiten en evalueren van de aangeboden zorg ontbreekt. Verder moet er een doelgericht aanbod komen voor de doelgroepkinderen.

Wel merken we bij de pedagogisch medewerkers die we spraken voldoende bewust zijn van de noodzaak om stappen te zetten om de kwaliteit te verbeteren. De pedagogisch medewerkers vormen een hecht team en zijn proactief binnen de teamvergaderingen. Wel zou voorschoolse educatie prominenter op de agenda kunnen komen te staan van de teamvergaderingen.

Context

De Bieënkorf biedt kinderopvang, waaronder peuteropvang en buitenschoolse opvang. De Bieënkorf is de enige kinderopvangorganisatie in Wijhe. De kinderopvang bestaat uit 4 stamgroepen. Ieder kind zit in een vaste stamgroep. De 3 peuteropvanggroepen vangen kinderen op in de leeftijd van 2-4 jaar. Er zijn 10 doelgroepkinderen, die verdeeld zijn over 3 groepen. Ouders vragen veelal zelf een vve-indicatie aan bij het consultatiebureau. Kinderen die extra zorg nodig hebben kunnen ook opvang krijgen bij de Bieënkorf.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 16 september 2018 een onaangekondigd jaarlijks onderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek voldoen bijna alle getoetste voorwaarden aan de eisen uit de Wet kinderopvang. Alleen met betrekking tot het pedagogisch beleid en voorschoolse educatie zijn tekortkomingen geconstateerd. De toezichthouder adviseert het college om te handhaven conform handhavingsbeleid.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op de Bieënkorf.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Het aanbod is te weinig doelgericht en sluit niet aan bij de behoefte van de peuters

We waarderen het aanbod op de Bieënkorf als 'kan beter'. We vinden dat zowel het vve-aanbod als de inrichting op peuteropvang beter kunnen.

De peuteropvang beschikt over het vve-programma waarin aandacht is voor de verschillende ontwikkelingsgebieden van de peuters.

Desondanks ontbreekt een gericht aanbod om de ontwikkeling van de (doelgroep)peuters te stimuleren. In de jaarplanning,

Daarnaast constateren we dat het aanbod onvoldoende aansluit op de verschillende behoeften van de peuters in de groep. Binnen ieder thema is het programma hetzelfde voor de hele groep. Er wordt te weinig rekening gehouden met het verschil tussen de jongste- en oudste peuters. Tevens is het aanbod nog teveel gericht op het uitvoeren van activiteiten in plaats van het realiseren van ontwikkelingsdoelen.

Tot slot noemen we de inrichting van de ruimte als verbeterpunt. Wat zou bijdragen aan de doelstellingen van vve is dat in de inrichting van de ruimte meer aandacht besteed wordt aan het ontdekkend ontwikkelen van peuters. Zo kan de peuteropvang meer tegemoetkomen aan de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid van de peuters.

De ontwikkeling van de peuters wordt onvoldoende systematisch gevolgd

De standaard 'Zicht op ontwikkeling' waarderen we als 'kan beter'. De peuteropvang verzamelt onvoldoende informatie over de kennis en

vaardigheden van haar (doelgroep)peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

De pedagogisch medewerkers hebben bij binnenkomst van een doelgroeppeteur weinig informatie over het kind. Het is niet inzichtelijk welke extra activiteiten er zijn voor de doelgroeppeters om achterstanden in te lopen. Door vragen te beantwoorden als: *Wat is de hulpvraag van het kind? Wat wil je bereiken? En hoe ga je dat in beeld brengen?* zal er een plan opgesteld kunnen worden dat aansluit bij de behoefte van de peuter.

De peuteropvang maakt wel gebruik van een kindvolgsysteem. De observaties worden eenmaal per jaar ingevuld en besproken met de ouders. De vorderingen van de kinderen worden daarnaast eenmaal per zes weken besproken tijdens de kindbespreking tussen de zorgcoördinator en de pedagogisch medewerker. Er worden echter geen inzichtelijke afspraken gemaakt over welke extra inzet gewenst is op vve-gebied.

Het pedagogisch klimaat is prettig, maar doelgerichte educatieve activiteiten ontbreken

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de zorgcoördinator het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd. Ondanks de positieve punten die we zien in het pedagogisch handelen waarderen we het educatief handelen als 'kan beter'.

Positief in het pedagogisch handelen is dat de pedagogisch medewerkers een warme en prettige omgeving realiseren waarin de kinderen tot spelen komen. De pedagogisch medewerkers bieden een heldere structuur aan de peuters. Er zijn duidelijke regels en ritmes en het klimaat is positief en betrouwbaar. Voor kinderen die ouder zijn dan 3 jaar is er 'Banjertijd'. Tijdens 'Banjertijd' worden activiteiten aangeboden die aansluiten bij de leeftijd en ontwikkeling van de oudste peuters. Dit wordt tweemaal een half uur per dag aangeboden aan een klein groepje peuters. De activiteiten zijn voor alle kinderen en niet specifiek voor de doelgroepkinderen. Hier liggen mogelijkheden voor verbetering en doelgerichte educatieve activiteiten.

Educatieve kansen in taal en rekenen kunnen beter worden benut. Het ontbreekt aan verrijking van het spel en de afstemming van de activiteiten op de behoeften van de doelgroepkinderen. Kinderen kunnen meer worden aangemoedigd en uitgedaagd tot goed spreken en tellen. De pedagogisch medewerkers praten zelf veel, maar kunnen de kinderen meer stimuleren om te praten. Ook in de interactie tussen de peuters onderling is winst te behalen, bijvoorbeeld

die passen bij het thema van die periode.

Er is een sluitend zorgnetwerk.

Na observatie bij de start is vooral het welbevinden van de peuter in kaart gebracht. Er is geen overdracht vanuit het consultatiebureau over de fase van ontwikkeling. Als er peuters zijn die zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, verwijst de locatie de ouders naar de externe zorginstanties en ondersteunt daarbij indien nodig. Binnen de gemeente Olst-Wijhe is er een sluitend zorgnetwerk. De Bieënkorf heeft goede contacten en korte lijnen met logopedie, fysiotherapie, jeugdzorg-organisatie Trias en bibliotheek Salland. Daarnaast is er minimaal tweemaal per jaar overleg met het consultatiebureau over de doelgroeppeuters.

De Bieënkorf werkt met verschillende partners samen

We waarderen de samenwerking van de peuteropvang als 'voldoende'. Naast verschillende externe partners zijn ouders en basisscholen belangrijke partijen waar de Bieënkorf mee samenwerkt.

De pedagogisch medewerkers informeren de ouders op meerdere momenten over de ontwikkeling van hun kind. Naast tijd voor mondelinge overdracht tijdens het halen en brengen krijgen ouders dagelijks een overdrachtsmap mee naar huis waarin de pedagogisch medewerkers iets beschrijven over de dag van de doelgroepkinderen. Er zijn geen afspraken gemaakt over wat er beschreven wordt. Veelal gaat het over wat er die dag gebeurd is en het welbevinden van het kind. Ouders krijgen daarnaast bij elk thema een blad mee naar huis met een aantal thema-woorden die aan de peuters zijn aangeboden. Daarnaast kunnen ouders boekjes mee naar huis nemen voor de herhaling en zijn ze lid van de bibliotheek. Er is ook contact via een app en driemaal per jaar is er een peuterinloop.

Met de vijf basisscholen in Wijhe is een goede samenwerking door een warme overdracht van kindgegevens. Ook vraagt de kinderopvang na drie maanden een terugkoppeling aan de basisschool. Daarnaast gaan de medewerkers met groepjes van alle bijna vierjarige kinderen voor een kennismaking en een speeloctend op bezoek bij de basisschool van hun keuze binnen Wijhe.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

De ontwikkelingsresultaten zijn onbekend

We waarderen de ontwikkelingsresultaten als 'kan beter' omdat hier onvoldoende zicht op is.

De medewerkers stellen vooraf niet vast wat zij met hun inspanningen wil bereiken en ook niet wat zij zouden willen of moeten bereiken om kinderen goed voorbereid in groep 1 te laten starten. De locatie kan onvoldoende zien of de kinderen vooruit zijn gegaan en wat hun eigen bijdrage daaraan is geweest. Ook is de informatie over de groei die de kinderen doormaken niet inzichtelijk voor ouders en andere betrokkenen. De Bieënkorf heeft nauwelijks een beeld over wat de voorschoolse educatie oplevert en wat de bijdrage van het eigen handelen hier aan is geweest. Ook zijn hierover geen afspraken gemaakt met de gemeente.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Een systeem van kwaliteitszorg ontbreekt

De standaard 'Kwaliteitszorg' waarden we als 'kan beter' omdat er niet planmatig wordt gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Het ontbreekt aan een systeem van kwaliteitszorg van waaruit planmatig en doelgericht wordt gewerkt aan de ambities van de organisatie en de benodigde verbeteringen. Er zijn doelen afgesproken voor vve. Ook vindt geen systematische evaluatie van de vve-doelen plaats.

In de verschillende beleidsplannen wordt wel beschreven wat de maatschappelijke opdracht is en hoe de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en verbeterd wordt. Veel van de beleidsvoornemens zijn echter intenties en moeten nog gerealiseerd worden.

De kwaliteitscultuur wordt gekenmerkt door openheid en betrokkenheid

We waarden de kwaliteitscultuur als 'voldoende'. De Bieënkorf functioneert transparant en integer.

toont zich een beeld van een open en betrokken organisatie. Er is een heldere verantwoordelijkheidsverdeling om met elkaar te werken aan verdere ontwikkeling en verbetering. Er wordt gewerkt aan verdere professionaliteit en er is grote bereidheid tot scholing om de kwaliteit van de voorschoolse educatie verder te verbeteren.

Er is beperkt sprake van verantwoording en dialoog.

De verantwoording naar externen en betrokkenen is beperkt.

We waarderen de standaard 'Verantwoording en dialoog' als 'kan beter'. De locatie verantwoordt zich niet aan de gemeente over het (inhoudelijk) gevoerde beleid en behaalde (inhoudelijke) resultaten ten aanzien van vve. Er zijn ook geen afspraken gemaakt met de gemeente over wat de resultaten van de voorschoolse educatie moeten zijn.

Ouders worden wel geïnformeerd over wat er in algemene zin op de vve-locatie gebeurt, maar er is geen dialoog met ouders over het beleid, het plan voor de individuele peuter en de resultaten hiervan.

Met ouders en de toekomstige basisschool van de peuter wordt er wel gesproken tijdens een warme overdracht. Hierbij worden ook de voortgang van de peuter met het meetinstrument besproken. Ook gaat de pedagogisch medewerker in Wijhe op bezoek bij de basisschool met de peuters.

4. Reactie van de houder

We kunnen ons in grote lijnen vinden in de bevindingen van de inspectie.

We zijn onlangs gestart met een verdiepingscursus VVE van de IJsselgroep. Een belangrijke leidraad hiervoor is de uitkomst van dit rapport. Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

- opbrengst gericht werken,
- speelleeromgeving,
- buitenspel,
- interactieve vaardigheden,
- sociaal emotionele ontwikkeling en met name op zelfsturing,
- doorgaande ontwikkelingslijn peuter-kleuter,
- ouderbetrokkenheid.

We zijn bezig met het cyclisch proces van analyseren, doelen stellen, plannen van activiteiten en evalueren.

We hebben voorschoolse educatie elke teamvergadering geagendeerd en doen dit doormiddel van bespreken pedagogisch werkplan en doelen. Bij onduidelijkheden met kinderen zijn we gestart met e de incidentmethode. Ook gebruiken we Video Interactie Begeleiding om bewuster om te gaan met eigen handelen van de pedagogisch medewerker.

VVE activiteitenprogramma

We zijn bezig met een themagerichte planning waarin differentiatie in het aanbod zit tussen de oudere en jongere peuters. Er is aandacht voor de inrichting van de ruimte en de speelhoeken. Ook wordt hierbij ontluikende geletterdheid en gecijferheid meegenomen.

Systematisch volgen van de peuters

Bij binnenkomst hebben we te weinig informatie over de doelgroep-peuter. Er is geen overdracht vanuit het consultatiebureau over de fase van ontwikkeling waarin de doelgroepeuter op dat moment zit. In de VVE beleidsgroep zal aangekaart worden dat dit opgenomen moet worden in het beleid. We gaan kinderen 2 keer per jaar met Pravoo volgen in plaats van 1 keer per jaar. We gaan onderzoeken of het alternatieve volgsteeem van VVE doelgroepkinderen Pravoo beter aansluit dan het reguliere C gedeelte. Dit is weinig motiverend voor de doelgroepkinderen/ouders.

Banjertijd

Er wordt gesteld: De activiteiten zijn voor alle kinderen en niet specifiek voor doelgroep kinderen. We doen dit dus bewust geen differentiatie! Interactie tussen kinderen zelf heeft onze aandacht. Middels Video Interactie Begeleiding zijn wij hiermee mee bezig. Woorden oefenen: we gaan ook in het aanbod van het woordweb differentiëren. We zullen hier de logopediste bij betrekken.

Het scholingsplan zal aangepast worden zodat er jaarlijks aandacht is voor bijscholing op het gebied van VVE

18 februari 2019